

ת"פ 50180/07/14 - דוד קמרי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 50180-07-14 מדינת ישראל נ' קמרי (אחר/נוסף)
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט יריב נבון
המבקש

דוד קמרי באמצעות עו"ד בתאל ארז לוינסקי מטעם
הסנגוריה הציבורית

נגד
המשיבה

מדינת ישראל באמצעות עו"ד מורן פוגל משלוחת
תביעות טבריה

החלטה

לפניי בקשה לפסיקת הוצאות הגנה ופיצוי בגין ימי מעצר.

הרקע וההליכים שקדמו להגשת הבקשה

1. כנגד המבקש הוגש ביום 27.7.2014 כתב אישום אשר ייחס לו עבירות של איומים והיזק לרכוש במזיד. בכתב האישום נטען כי ביום 23.7.2014, גרם המבקש במזיד נזק לקיר המפריד בין ביתו שלו לבית שכנו, מר אליהו ציטיאט, אשר שירת בעת הרלוונטית במשטרת ישראל (להלן: **המתלונן**). עוד נטען כי בעקבות האירוע האמור, איים המבקש על המתלונן ועל עו"ד יוסף אלברק בפגיעה שלא כדין. בתאריך 25.11.2018, לאחר שמיעת הראיות, החלטתי לזכות את המבקש מן העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. במסגרת הכרעת הדין קבעתי כי לא ניתן לבסס על עדות המתלונן הרשעה בפלילים, זאת בשים לב לשורה של מחדלים שהתגלעו בעבודת המשטרה.
2. בתאריך 7.6.2022 הגיש המבקש בקשה לפיצוי בשל ימי המעצר בהן שהה במסגרתו של תיק זה. בבקשה זו נתבקשתי להורות למשיבה, בהתאם להוראות סעיף 80 לחוק העונשין, לפצות את המבקש בסכום המירבי המפורט בתקנה 8 לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) התשמ"ב-1982 (להלן: **התקנות**). בבקשה נטען כי המבקש נעצר על-ידי המשטרה בגין החשד לביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום ביום 23.7.2014, ומעצרו הוארך מעת לעת עד ליום 1.10.2014, אז הורה בית המשפט על חלופת מעצר בית בפיקוח אלקטרוני. סך הכול היה המבקש נתון במעצר 70 ימים. לטענת ב"כ המבקש, לנוכח מסכת הראיות אשר פורטה בהכרעת הדין המזכה המלמדת על היעדר סיכוי סביר להרשעה, ובשים לב לחוסר תום הלב והתרשלות היחידה החוקרת אשר אף פעלה בניגוד עניינים, לא היה כל מקום מלכתחילה להעמיד את המבקש לדין בגין תיק זה. אף יתר נסיבות המקרה, שעניינן אופן ניהול ההליך המשפטי לרבות קיומם של מחדלי חקירה;

אופי וטיב זיכוי של המבקש; נסיבותיו האישיות והפגיעה בשמו הטוב, בבריאותו, במשפחתו ובפרנסתו והעוול שנגרם לו עובר לזיכוי, מצדיקים קבלת הבקשה. באשר לשיהוי הרב בהגשת הבקשה, טוענת ב"כ המבקש כי זה אוחז בהנמקות מוצדקות לאי הגשת הבקשה עד כה.

3. בתגובתה, טענה המשיבה כי יש לדחות את הבקשה על הסף, הן בשל השיהוי הרב בהגשתה והן מן הטעם שהמבקש אינו עומד בתנאים שנקבעו בסעיף 80 לחוק העונשין, ולפיכך אינו זכאי לקבל פיצוי מאוצר המדינה. לטענתה, תקנה 2 לתקנות מורה במפורש כי בקשה מעין זו תוגש עם תום הדיון בעניין המעצר, האישום או המאסר של המבקש. תקנה 4, מאפשרת לטענת המשיבה להעלות את הבקשה בעל-פה מיד עם תום הדיון. לטענת המשיבה, בתיק שלפנינו היה יסוד לאשמה; ובכל הנוגע לנסיבות הנוגעות להליך המשפטי, הרי שאין מדובר בפעולה זדונית או ללא סיבה ברורה של התביעה. היה גם היה מלכתחילה אינטרס ציבורי להעמיד לדין את המבקש, אשר הצטברו נגדו ראיות לביצוען של עבירות, וכי למבקש לא נגרם עיוות דין עקב התמשכות ההליכים. לטענת ב"כ המשיבה, בסופו של דבר המבקש זוכה על-ידי בית המשפט מחמת הספק ולא ניתן להתעלם מכך שכתב האישום כנגדו היה מבוסס על מצבור של ראיות לכאוריות שהיה בהן כדי לבסס סיכוי סביר להרשעה בעבירות שיוחסו לו, היוו בסיס להחלטות בתי המשפט אשר הותירו את המבקש במעצר בשל המסוכנות הנשקפת ממעשיו ובהמשך הורו על מעצר בפיקוח אלקטרוני.

דין והכרעה

4. **לאחר ששקלתי את מכלול הטענות, החלטתי לקבל חלקית את בקשת המבקש למתן פיצוי. להלן נימוקי:**

הבקשה לדחייה על הסף בשל שיהוי

5. החלטתי לדחות את טענת המשיבה בהקשר זה. אכן, תקנה 4 לתקנות הפיצויים קובעת מפורשות כי הבקשה למתן פיצוי יכול שתהא בע"פ מיד בתום הדיון או לאחר החלטת הזיכוי. אין מחלוקת כי הבקשה הוגשה בחלוף שלוש וחצי מהמועד בו זיכה בית המשפט את המבקש. כפי שנפסק בעבר, לשיהוי זה נודעת נפקות חשובה בנוגע לאינטרס הציבורי בבקשות מן הסוג הזה ואין כל הצדקה לאלץ את בית המשפט ואת המשיבה להידרש לעניין במועד שנבחר על ידי המבקש, אלא יש לעשות זאת בסמוך להחלטת הזיכוי. בהקשר זה, אף ההפניה לאמור בע"פ 2255/15 **תאופיק אנגבריה וסעיד אנגבריה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו), בפסקה 7 לתגובת המשיבה בדיון יסודה. שם נקבע כי הרציונל להגשה מיידית של בקשה מעין זו והכרעה בה הוא ברור. הכרעה בשאלת הפיצויים והוצאות ההגנה הינה חלק אינטגרלי מההליך הפלילי העיקרי ונסמכת על ההליכים והחומר הראיתי שבתיק, אשר על יסודם מחליט בית המשפט אם התקיימו העילות המצדיקות פיצויים אם לא. ראו גם את דבריה של כב' השופטת שטרסברג כהן בבג"ץ 2428/99 מדינת ישראל נ' דוויק פד"י נד' (1) 688:

"הבקשה לפיצויים איננה מנותקת מן ההליך הפלילי. זוהי בקשה המהווה חלק נלווה להליך הפלילי אם לא חלק אינטרגלי ממנו. אף שהיא נושאת אופי מעין-אזרחי, היא קשורה בטבורה להליך הפלילי. עילותיה צומחות מתוך ההליך הפלילי, בין מחמת שהתברר במהלכו שלא היה יסוד לאשמה ובין משום שקיימות נסיבות אחרות המצדיקות פיצויים עקב העמדת המבקש לדין וזיכוי. על הליך זה להתנהל במהירות וביעילות ולהעניק לנאשם שזוכה פיצויים המגיעים לו, אם מגיעים, כפועל יוצא מזיכוי. אין להופכו להליך החוזר על המשפט הפלילי מחדש.

דין במותב שדן בתיק ומכיר את החומר חוסך בזמן, במאמץ, בכוח שיפוטי ובכסף, בלי שיש בכך כדי לפגוע בזכויות הנאשם שזוכה בערעור. החומר הראייתי בהליך הפלילי ופסק-הדין המזכה מהווים תשתית להכרעה בבקשה. מתוך חומר זה על בית-המשפט להסיק אם לא היה יסוד לאשמה או אם קיימות נסיבות אחרות המצדיקות פסיקת פיצויים. ניתן לומר, כי המותב שדן בעניינו של הנאשם בערכאה הראשונה הוא הפורום הטבעי ביותר והיעיל ביותר לדון בבקשה לפיצויים" (שם, בעמ' 693).

6. אשר על כן, את הבקשה לפסיקת הוצאות והחזר הוצאות הגנה, יש להגיש עם תום הדיון לרבות בדרך של בקשה מיידית בעל-פה. נשאלת השאלה האם בכול מקרה בו בקשה מעין זו מוגשת בשיהוי ניכר דינה להידחות על הסף או שמא במקרים חריגים יש לבחונה לגופה. יודגש, כי על אף האמור בתקנות באשר למועד הגשת הבקשה, לא נאמר, ברחל בתך הקטנה, כי דין בקשה שהוגשה בשיהוי להידחות על הסף. סבורני כי הדבר נתון לשיקול דעת בית המשפט, בהתאם לנסיבות המקרה שלפניו. בעבר, נדונו מקרים דומים בשיהוי לא מבוטל ולא נדחו על הסף (ראו למשל, החלטתה של כב' השופטת יפעת שטרית מבית המשפט המחוזי בנצרת, בת"פ 40615-12-09, בעניין פלוני, אשר ניתנה בתאריך 15 לספטמבר 2019).

7. בנוסף, בבסיס הדרישה להגשה מיידית של הבקשה, עומד רצינות ברור, היינו בחינת הבקשה על ידי המותב שדן בהליך העיקרי כשזה עדיין טרי בזיכרוננו ובזיכרון הצדדים לו. במקרה דנן, כיוון שההליך נדון בפניי, או לפחות "גלגולו" האחרון בו נשמעו הראיות כפי שיפורט להלן, והוא אף זכור לי היטב, איני סבור כי בשל עיתוי הגשת הבקשה יש לדחותה על הסף. סבורני כי מכלול הנסיבות אשר יפורטו להלן, מצדיק בחינת הבקשה לגופה, ולשיהוי בהגשתה יש ליתן משקל בקביעת גובה הפיצויים, ככול שהללו ייפסקו. אדגיש, כי קביעה זו נוגעת להליך שלפניי בלבד ואין להסיק ממנה דבר באשר למקרים אחרים בהם תוגש בקשה מעין זו בשיהוי רב.

העילות לפסיקת פיצויים בשל לפי סעיף 80 לחוק העונשין:

8. סעיף 80(א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"משפט שנפתח שלא על דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, בסכום שייראה לבית המשפט..."

9. על מנת שתקום זכות לפיצוי על פי סעיף 80(א) לחוק, על המבקש לחלוף על פני שלוש משוכות: הראשונה - תנאי הסף, השנייה - עילות הזכאות, והשלישית - שיקול דעתו של בית המשפט [ר' ע"פ 303/02 חמדאן נ' מד"י, פד"י נז(2), 550, 555].

תנאי הסף - היינו המשוכה הראשונה שיש לעבור, הוא כי המבקש זוכה בדין, כבמקרה שלפניי.

עילת הזכאות - לאחר שעבר המבקש את תנאי הסף, היינו לאחר שזוכה או שהאישום נגדו בוטל לאחר מענה לאישום, עליו להצביע על עילה מהמנויות בחוק המקנה לו זכות לפיצוי [ר' עניין **חמדאן** הנ"ל, בעמ' 557]. מסעיף 80(א) לחוק למדים על שתי עילות המזכות נאשם בפיצוי. העילה הראשונה היא "לא היה יסוד לאשמה" והעילה

השנייה היא "נסיבות אחרות המצדיקות" פיצוי.

העילה הראשונה - לא היה יסוד לאשמה

10. משמעה, כי ההחלטה להעמיד נאשם לדין הייתה בלתי סבירה בעת קבלתה. קביעה זו מצריכה מבית המשפט שחזור התשתית הראייתית שעמדה בפני התביעה ערב הגשת כתב האישום, וקביעה כי חומר הראיות שנאסף לא היה יכול להקים ציפייה סבירה אצל תובע סביר, כי הנאשם יורשע בדין [ר' לעניין זה ע"פ 4466/98 דבש נ' מד"י פד"י נו(3), 73, 88-89; עניין **חמדאן** הנ"ל בעמ' 557; ר' ע"פ 11024/02 ראלב מנצור ואח' נ' מד"י, פד"י נח(1), 436, 445; ר' ע"פ 5923/07 **שתיאווני נ' מדי** תק-על 2009(2), 211 בסעיף 12 לפסק הדין].

11. תחולתה של העילה הראשונה שבסעיף 80 לחוק העונשין, לפיה לא היה יסוד לאשמה, מוגבלת ומתוחמת לאותם מקרים מיוחדים שבהם הוכח כי העמדת הנאשם לדין לקתה באי סבירות בולטת בהפעלת שיקול הדעת של רשויות התביעה בכל הקשור לבחינת ולהערכת חומר הראיות שעל בסיסו הוגש כתב האישום. בגדר זאת נפסק, כי שיקול הדעת של רשויות התביעה הוא רחב, ולכן התערבותו של בית המשפט בשיקול דעתן תהיה מצומצמת ונדירה ביותר והיא שמורה למקרים בהם מלכתחילה לא היה בידי התביעה להוכיח פרטים מרכזיים באישום (רע"פ 6402/12 **אלוחידי נ' מדינת ישראל**, מיום 5.9.2012, פורסם באתר נבו).

12. עוד נקבע בפסיקה, כי על בית המשפט לבחון האם היו בידי התביעה ראיות לכאורה או שלפי חומר הראיות היה צריך להסיק מלכתחילה שהזיכוי צפוי מראש (ע"פ 7826/96 ריש נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 481 (1997); ע"פ 1109/09 **שיבלי נ' מדינת ישראל**, מיום 4.1.2010, פורסם באתר נבו, להלן "**עניין שיבלי**"). ויודגש, זיכוי של הנאשם כשלעצמו אין בו כדי להצביע על כך שההחלטה להעמידו לדין הייתה מלכתחילה בלתי סבירה (ע"פ 5923/07 **שתיאווני נ' מדינת ישראל**, מיום 6.4.2009, פורסם באתר נבו, להלן "**עניין שתיאווני**").

13. בענייננו, בדוחק ולא בלי לבטים, אני סבור שעילה זו אינה מתקיימת בעניינו של המבקש. לפני התובע אשר הגיש את כתב האישום הייתה מונחת עדות המתלון, שכנו של המבקש ושוטר במשטרת ישראל, אודות התרחשות האירוע והאיום שהשמיע המבקש באוזניו, איום אשר הופנה כלפיו וכלפי עורך דין אלברק, וכן סרטונים אותם צילם המתלון. עוד עמדה לנגד עיני התובע גרסת המתלון באשר לנזק שגרם המבקש באמצעות טרקטור לקיר המפריד בין ביתו לבין בית המבקש. אכן, בעת הכנת כתב האישום היה ידוע לתובע, כך ניתן להניח, כי המתלון הינו שוטר המשרת בתחנת משטרת קריית שמונה. הגשת כתב האישום לבית המשפט השלום בקריית שמונה בתחילת דרכו הנפתלת של תיק זה הייתה שגויה, שלא לומר רשלנית, וראוי היה להימנע ממנה. בהקשר לעילה זו, ראו קביעותיי בפסקאות 33-34 להכרעת הדין המזכה:

"מן הראיות עולה כי החקירה נוהלה על ידי חוקרים אשר הינם חבריו של המתלון. החקירה החלה בתחנת המשטרה בה משרת המתלון עצמו כפי שאישורו המתלון והשוטר חדד. המתלון עצמו העיד כי לאחר האירוע ערך "עדות עצמית", כהגדרתו, ולאחר מכן נחקר על ידי חוקר אחר בתחנה בה שירת באותה עת. המתלון לא ידע לומר מדוע החקירה לא הועברה לתחנה אחרת מלכתחילה ולו למראית פני הצדק. השוטר חדד לא ידע לומר מדוע תלונת הנאשם בפניו שלפיה המתלון איים עליו במהלך האירוע לא נבדקה כדבעי..."

לאחר שבחנתי את הראיות והעדויות שנשמעו לפניי לא אוכל שלא להביע את חששי שמא החוקרים אשר טיפלו בתלונת המתלונן - עמיתם, העדיפו מלכתחילה את גרסתו ולכן לא התייחסו ברצינות לגרסת הנאשם ולא טרחו לבוחנה לעומקה. החוקרים קיבלו את טענות המתלונן חברים כ"כזה ראה וקדש" ולא ייחסו כל חשיבות לטענת הנאשם שלפיה הסדקים בחומה היו קיימים עובר לאירוע ובעיקר לטענתו שלפיה המתלונן איים עליו. מר חדד העיד כי בסיטואציה דומה בה קיימות גרסאות סותרות ותלונות הדדיות בין אזרחים הוא היה עורך עימות ואף גובה אמרה תחת אזהרה מן המעורבים. פעולות חקירה אלו כלל לא בוצעו במקרה דנן על אף שלטעמי הן היו הכרחיות לבירור טענותיהם הסותרות של המעורבים ולנוכח התשתית הראייתית הדלה."

14. על אף האמור, לא ניתן לומר באופן חד משמעי כי בטרם הוגש כתב האישום לא היה יסוד לאשמה. תובע סביר יכול היה לחשוב כי די בתלונה ובתיאור העובדות על ידי המתלונן כדי לבסס סיכוי סביר להרשעה. תשתית ראייתית זו אף הספיקה לקביעות החלטיות של בית המשפט בדבר קיומן של "ראיות לכאורה" בשלב המעצר, אשר אף הוביל למעצרו הממושך של המבקש ובהמשך למעצר בפיקוח אלקטרוני, ואף להסדר טיעון במסגרתו הודה והורשע המבקש במיוחס לו ונגזר עליו עונש של מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו של המבקש, התיר לו לחזור בו מהודאתו וביטל את גזר הדין, דבר אשר הוביל להחזרת ההליך לבית משפט השלום, הפעם בטבריה ולא בקריית שמונה, אך בכך אין כדי ללמד כי הקביעות המאוחרות בהכרעת הדין המזכה בנוגע למחדלי החקירה לא אפשרו מלכתחילה הגשת כתב אישום במקרה דנן.

15. בחינתה של התשתית הראייתית נעשית לאור מצב הדברים שהיה קיים עובר להגשת כתב האישום, ולא במועד מאוחר יותר, והיא נתונה לשיקול דעתן של רשויות התביעה. בכל אופן, ההצהרה בשלב המעצר בדבר קיומן של ראיות לכאורה נגד המבקש בצירוף חומר הראיות שהוגש מטעם המשיבה במהלך המשפט, מוביל למסקנה כי נכון למועד הגשת כתב האישום הייתה בידי המשיבה תשתית ראייתית מספקת להגשת כתב אישום נגד המבקש. הוא הדין בכל הקשור לקיומם של מחדלים בעבודת המשטרה או התביעה, כאשר לגבי מחדלים אלה נקבע כי רק כשברור כי בהיעדרם הייתה משתנה מסקנת התביעה להעמיד את הנאשם לדין, ניתן להסיק כי מלכתחילה לא היה יסוד לאשמה. נכון הוא כי הצטברות סתירות, תהיות, אי דיוקים ונסיבות אחרות, עשויה לעורר ספק סביר בדבר אשמתו של נאשם במיוחס לו בכתב האישום, אך בכך אין כדי ללמד בהכרח על כך שלא היו בנמצא ראיות לכאורה להאשמתו.

16. התובע נדרש בשלב הטרם משפטי להעריך סיכויים וסיכונים על בסיס החומר שלפניו בטרם זה עבר את משוכות החקירה הנגדית, הראיות שכנגד ושיקול הדעת השיפוטי. לצד זה יש לזכור, כי קביעות ומסקנות הנוגעות לחומר ראיות נסמכות במובהק על הערכה עובדתית ומשפטית ומעצם טיבן תיתכנה לגביהן עמדות והערכות שונות (עניין שתיאווזי; וכן בג"צ 11221/05 נאסר נ' היועץ המשפטי לממשלה, מיום 19.4.2007, פורסם באתר נבו). זיכוי של המבקש מחמת הספק התאפשר רק לאחר שמיעת הראיות, מהן נלמדו מחדלי החקירה והתנהלותם הבעייתית, בלשון המעטה, של החוקרים בתיק זה, והשלכותיהם על התשתית הראייתית שעמדה לנגד עיני התובע. לנוכח האמור אני קובע כי עילה זו אינה מתקיימת.

עילת הזכאות השנייה - נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי

17. עניינה עשיית צדק בנסיבותיו של הנאשם אשר עומד לדין. משום כך, עילה זו רחבה יותר מן העילה הראשונה
עמוד 5

וגדרה אינם מתוחמים וברורים. במסגרת עילה זו לבית המשפט שיקול דעת רחב יותר מאשר בעילה הראשונה, וניתנת לו הסמכות לשיקול שיקולים שונים ומשתנים לפי העניין. הקביעות בפסיקה לענין עילה זו מתוות את שיקול הדעת ביחס לנתונים שעל בית המשפט לשיקול בבואו לפסוק פיצוי לנאשם. הפסיקה חלקה את גדרי העילה דן לשלוש קבוצות של נסיבות - **נסיבות ההליך המשפטי, טיב זיכוי של הנאשם, והנסיבות האינדיווידואליות של הנאשם שזוכה.**

18. הנסיבות הנוגעות להליך המשפטי עניין אופן התנהגותם והתנהלותם של גורמי האכיפה והתביעה - למשל התרשלות של תובע אשר משהה את ההליך המשפטי ואת בירור העניין עד כי היה בכך כדי להשהות את הזיכוי, או התרשלות גורמי החקירה אשר לא בדקו טענות שונות שהיה בהן כדי להביא לזיכוי של הנאשם או אף להביא לכך כי לא יועמד כלל לדין וכד'. הנסיבות הנוגעות לטיב זיכוי של הנאשם עניין בשאלה האם מדובר היה בזיכוי מלא, או האם מדובר היה בזיכוי מחמת הספק למשל, והקבוצה הנוגעת לנסיבותיו האישיות של הנאשם העומד לדין עניין בשאלה מהי הפגיעה, אם בכלל, בנאשם בשל התנהלותו של ההליך - בשמו הטוב, בפרנסתו, בבריאותו, במשפחתו וכד', ר' למשל עניין **חמדאן** בעמ' 558 לפסק הדין; ר' עניין **מנצור** הנ"ל בעמ' 448 לפסק הדין; ר' עניין **שתיאוי** בפסקה 18 לפסק הדין.

19. **אני סבור שבענייננו מתקיימת עילת הזכאות השנייה.** אין חולק כי אין זה המקרה הראשון שבו הוגש כתב אישום על בסיס תשתית ראייתית דומה. דא עקא, במקרה דנן הסתמכה המשיבה בעת הגשת כתב האישום לבית משפט השלום בקריית שמונה על גרסתו של המתלון עת היה ידוע לה היטב שהינו שוטר בתחנת משטרת קריית שמונה, אשר בינו לבין המתלון סכסוך ממושך. ראוי היה להעמיק חקר בהקשר זה, ולכול הפחות לנסות לאתר חיזוקים ראייתיים לגרסת המתלון עובר להגשת כתב האישום. ראוי היה אף להימנע מהגשת כתב האישום לבית משפט השלום בקריית שמונה בו נהג המתלון כ"בן בית", ובשל כך בדיוק, ובשל היכרותה הטובה עם המתלון, נאלצה כב' השופט רות שפילברג כהן לפסול עצמה מלדון בתיק זה. על אף נתונים בעייתיים אלה, בלשון המעטה, לא פעלה המשיבה בהתאם לאמור ולמצופה ממנה כמי שחובת ההגיונות חייבת להיות לנגד עיניה. אף בשל כך, נותר המבקש במעצר ממש תקופה לא מבוטלת ולא נערך "בדק בית" או חשיבה מחודשת ע"י מי שהגיש את כתב האישום באשר להצדקה להמשך מעצרו.

20. אמנם לא מצאתי כי העילה הראשונה מתקיימת. על אף האמור, אף אם היה בסיס ראייתי שאפשר הגשת כתב האישום, הדברים שקבעתי בפסקה 23 להכרעת הדין אשר ללא ספק עמדו לנגד עיני התביעה באותה עת חייבו בחינה מחודשת לאחר הגשת כתב האישום באשר להצדקה להמשך מעצרו של המבקש, ולו כצעד של הגיונות בסיסית: **"סבורני שבנסיבות העניין, לא ניתן לבסס ממצאים חד משמעיים ברמה הנדרשת בפלילים על גרסת המתלון בלבד. נסיבות המקרה והרקע שקדם לו מחייבים בחינת גרסת המתלון בזהירות המתבקשת, זאת אף בשים לב למחדלי החקירה ולאופן הבעייתי בו נוהלה החקירה במקרה דנן, כפי שיפורט להלן."**

21. לא נעלמה מעיני העובדה כי מעצרו של המבקש הוארך בהתאם להחלטות שיפוטיות, אשר במסגרתן נבחנה התשתית הראייתית. על אף האמור, לא ניתן לבטל אף את חלקה של המשטרה ושל התביעה אשר טיפלה בתיק באותה עת, בכול הנוגע לאופן שבו התנהלו ההליכים בעניינו של המבקש. סבורני כי בהינתן מצב דברים זה, אשר היה ידוע היטב לתביעה עובר להגשת כתב האישום ואף לאחריו, ראוי היה לשיקול כבר באותה עת שחרורו של המבקש לחלופת מעצר, ולו מטעמי הגיונות וזהירות. משלא ננקט כל צעד בהקשר זה, הדבר מצדיק, על פניו, מתן פיצוי כספי למבקש בגין ימי מעצרו.

התנאי השלישי - שיקול דעתו של בית המשפט

22. משמעו למעשה כי על אף עמידתו של המבקש בשני התנאים הראשונים, היינו בתנאי הסף, ובעילות המקנות לו זכאות לפיצויים, עדיין לבית המשפט מסור שיקול הדעת להחליט כי הנאשם לא יפוצה כלל, יפוצה חלקית או יפוצה בסכומים גבוהים, זאת לאור נסיבות העניין. שיקולי בית המשפט לעניין זה הם רחבים ומגוונים וניתן למצוא ביניהם שיקולים של מדיניות משפטית וציבורית, אשר חורגים משיקוליו של המקרה הנדון, שיקולים תקציביים ומוסדיים, וביניהם השיקול שלא לרפות את ידי התביעה מלעסוק במלאכת האכיפה וההעמדה לדין, ואף שיקולים חוקתיים [ר' לעניין זה פסק הדין בעניין **חמדאן** הנ"ל, בעמ' 559; עניין **דבש** בעמ' 110]. יחד עם זאת, מקום שהמבקש עמד בתנאי הסף ובתנאי הזכאות, ימעיט בית המשפט בשלילת פיצוי בגין שיקולים כלליים [ר' עניין **חמדאן** בעמ' 559]. במקרה דנן, אני סבור כי לאור זיכוי של המבקש ויתר השיקולים שעמדו בבסיס זיכוי זה, מן הראוי לפסוק לו פיצוי ושיפוי, אם כי לא בסכום המרבי הקבוע בתקנות. אין בעובדה כי עסקינן בזיכוי מחמת הספק בלבד כדי לשלול מן המבקש את זכותו לפיצוי.

23. במסגרת פרק זה יש לבחון את הפגיעות והנזקים שספג המבקש לאורך ההליך הפלילי כגון פגיעה בחירותו, בשמו ובכבודו, בבריאותו, בתעסוקתו ונזקים שנגרמו למשפחתו. לטענתו, סבל המבקש נזקים משמעותיים. נגרמו לו נזקים כלכליים עקב אי יכולתו להתפרנס ועוגמת נפש רבה עקב הגבלת חירותו. בהתייחס לימי המעצר יצוין כי המבקש היה במעצר של ממש 70 ימים, תקופה ממושכת לכול הדעות, ולאחר מכן שוחרר למעצר בית בו היה נתון לפיקוח אלקטרוני. כידוע, הזכות לתשלום פיצויים מכוח סעיף 8 לתקנות נקבעה עבור ימי מעצר, ואילו שחרור נאשם בתנאים מגבילים, אף אם מדובר במעצר בית מלא, אינו מזכה בתשלום פיצויים לפי הסעיף הנ"ל משום שאלה הם תנאי 'שחרור' ולא תנאי 'מעצר'. השאלה האם מעצר בפיקוח אלקטרוני דינו כמעצר ממש בהקשר לפסיקת וחישוב פיצויים, הינה שאלה מהותית המחייבת בירור נפרד החורג מן הנדרש במקרה דנן, זאת מאחר שהמבקש לא עותר לפסיקת פיצוי בגין תקופה זו.

24. לטענת המבקש, ההליכים הממושכים במסגרתו של תיק זה גרמו לו לפגיעה משמעותית במקור פרנסתו ומקור גאוותו. לדבריו, בעבר היה קבלן מצליח וכיום, כך נטען, מתקשה הוא להתפרנס ואף שריו בחובות כבדים. המבקש נאלץ לנהל משפט הוכחות עד תומו, אשר לו קדם הליך בבית משפט השלום בקריית שמונה ולאחריו הליך של ערעור אשר במסגרתו ביטל בית המשפט המחוזי את גזר הדין שניתן בעניינו והורה על חידוש הדיון בתיק העיקרי. אין חולק כי בשל התנהלות לא שגרתית זו ספג המבקש נזקים, לרבות נזקים כלכליים.

25. בהקשר לנזקים הנטענים, כל שהציג המבקש לעיון בית המשפט הינו דו"ח תיקים מרוכז לחייב, מטעם רשות האכיפה והגבייה, מעודכן ליום 20.3.2022, לפיו נפתחו נגדו 11 תיקי הוצל"פ, הוא מצוי בתהליך של פש"ר מיום 12.11.2015, וחובו עומד נכון למועד האמור על סך של 2,878,663 ₪. המבקש לא הציג ראיות בנוגע לקשר הסיבתי הישיר בין החוב האמור לבין ההליך הפלילי שנוהל בעניינו, ממנו זוכה, כאמור. ייתכן, כי החוב האמור הינו תולדה של שלל גורמים וסיבות, אך לא הוצגו ראיות מספיקות בנוגע להן. על אף האמור, ימי המעצר הרבים בהם שהה המבקש מצדיקים מתן פיצוי בנסיבות העניין. אף המתח וחוסר הוודאות שליוו אותו במהלך משפטו אשר נמשך בסיכומו של דבר מס' שנים עד לזיכוי, לאחר שנים ארוכות בהן נוהל ההליך במספר ערכאות שיפוט ובערים שונות, הם שיקולים שיסודם במידת החסד והרחמים שניתן להתחשב בהם לצורך פסיקת פיצויים.

קביעת גובה הפיצוי

26. ב"כ המבקש ערכה תחשיב נזק מפורט בבקשה. מדובר בתחשיב מלא ומדויק ולא שמעתי מטעם המשיבה טיעון כלשהו באשר לשיעורו של הפיצוי. ככלל אני סבור שאדם זכאי לפיצוי מלא עבור הנזקים שנגרמו לו. דא עקא, איני יכול להתעלם מעיתוי הגשת הבקשה בחלוף שלוש שנים וחצי ממועד מתן הכרעת הדין המזכה. סבורני כי התעלמות משיהוי משמעותי שכזה בקביעת גובה הפיצוי, בניגוד לעצם הזכאות לו, עלולה להוביל להגשת בקשות על ידי נאשמים שזוכו במשפטם בעיתוי נוח מבחינתם, דהיינו במועד בו שיעורו של השכר החודשי הממוצע במשק גבוה יותר מזה שהיה במועד הזיכוי, דבר אשר יגדיל באופן מלאכותי וללא כל הצדקה את גובה הפיצוי.

27. לעניין הסכום שיש לפסוק, החוק והפסיקה מסמיכים את בתי המשפט לפסוק סכום מרבי וגם לפסוק סכום נמוך ממנו. בהקשר זה נקבע בעניין דבש, כי אותה גמישות בהערכת הנסיבות המצדיקות תשלום פיצויים יכולה שתביא את בית המשפט לפסיקת שיפוי ופיצוי חלקיים בלבד. התבוננות על ההליך הפלילי הממושך והמסורבל שנוהל בעניינו של המבקש, לצד נסיבותיו האישיות כפי שפורטו בבקשה וע"י המבקש עצמו בדיון שהתקיים בפניי, מצדיקות פסיקת פיצוי לפי סעיף 80. בנוסף לפגמים שנפלו בהתנהלותה של היחידה החוקרת, אף לתחושת העוול שהמבקש מעלה בבקשתו יש יסוד לא מבוטל. במקרה דנן, בשל השיהוי הרב, אני קובע כי סכום הפיצוי יעמוד על מחצית הסכום המבוקש בסעיף 54 לבקשה. יובהר, כי המבקש אינו זכאי לתשלום בגין הוצאות הגנתו, מאחר שבמהלך ההליך כולו יוצג על ידי הסנגוריה הציבורית.

28. **לנוכח האמור, אני פוסק למבקש פיצוי מאוצר המדינה בגין ימי המעצר בהם שהה, בסכום כולל של 15,000 ₪. סכום זה ישולם למבקש תוך 60 יום מהיום, שאם לא כן יישא בהפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.**

המזכירות תמציא העתק החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, י' כסלו תשפ"ג, 04 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.